

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Kiszármag: nem adnak vissza.	Előfizetési a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfehérvár, art.-István-tár 1.	Felolvasó szerkesztő: NÉMETH ÖDÖN.	Előfizetési ár: Egész évre . . . 5 frt — kr. Félévre . . . 2 frt 50 kr. Negyedévre . . . 1 frt 25 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegzést kell 30 kr Nyitólár szerkesztet 50 kr. Többesüri hirdetéseknek engedély
--	--	--	---	---

Mária Dorothea főhercegnő menyasszony.

Az öröm s a lelkesedés lángba borítja arcunkat és szeretetünknek egész melegével fordulunk Alsóth-felé, a honnan az az örömhír járja be az országot, hogy **Mária Dorothea főhercegnőt, József főherceg szépséges leányát, Orleans Fülöp herceg eljegyezte.**

Nemcsak a szeretett főhercegi családnak, de az egész magyar nemzetnek örömmépe a mai eljegyzés. Ez a hír, mint az éltető napsugár melege oly jól eső érzéssel járja át a honfiai szívét és a hazának minden polgára elküldi szívből jövő jókívánatait Alsóth felé.

Legyen áldott a frigy, melyet a szeretet kötött, legyenek boldogok örökké!

Egy egész nemzet fohászodik az ő boldogságukért s hisszük, hogy ki a menyeknek országában mindnyájunk felett uralkodik, meghallgatja anyyunk buzgó imáját.

Pár nap előtt kelt szárnyra a hír, hogy Orleans Fülöp herceg eljegyezi **Mária Dorothea főhercegnőt.** Az öröm akkor még korainak bizonyult, de az a körülmény, hogy Orleans Fülöp herceg Alsóthra utazott, a dementi daczóra reménykedve tartotta fenn az örömhírt.

A mit reméltünk, azt az örömhírt hamarabb meghozta a táviró mintsem hitük volna. Ma délután három óra tájban a következő sürgönyt kaptuk Alsóthról. A Fejérmegyei Napló szerkesztőségének.

Tudatom **Mária Dorothea főhercegnő** ő cs. és kir. fenségének eljegyzését Fülöp orleansi herceg ur ő kir. fenségével.

Báró Vécsey,
főudvarmester.

Az örömhír a szerkesztőségi telefon révén pár perc alatt bejárta az egész várost s alig pár perccel, hogy továbbadtuk a hírt, már sietve jött lapunknak egyik barátja. Arcza sugárzott az örömtől.

— Hallották az urak, hogy **Mária Dorothea főhercegnőt eljegyezte Fülöp orleansi herceg?**

A saját hírtünk hozta vissza, abban a hiszemben, hogy mi még nem tudjuk. Sietett, mert félt, hogy kimarad a lapból. Pedig milyen örömmel fogják e hír kapcsán körülvenni mindenütt lapunkat, mely még ma este szétviszi az egész országba az örömhírt:

Mária Dorothea főhercegnő menyasszony!

A völegény Orleans Fülöp herceg, a ki elviszi fölünk a szépséges főherceg kisasszonyt, nemcsak **Szent Lajos** ivadéka, de egyike Franciaország legszebb, legdelibb lovagjainak.

Nem egy Faubourg St. Germainbeli arisztokrata hölgy szíve dobogott a dalias Lovelaceért, nem egy fejedelmi család sarjával hozták őt kombinációba.

Orleans Fülöp herceg a Bourbonház oldalágából származik és különben rokona is **Mária Dorothea főhercegnőnek**, a kinek anyai nagyanyja, Koburg Klementia, született orleansi hercegnő.

A menyasszony **Mária-Dorothea főhercegnő**, a kit, a szülői háznál gyermekkorában csak **Mariskának** hívtak, csodálatosan szép és angyaljó gyermek volt.

Soha, egy pillanatnyi bosszúságot nem okozott szülőinek vagy azoknak, a kik körülötte volt.

Első gondozója **Kubinyiné** urnó volt a ki föltétlen bizalmát bírta a fenséges szülőknek és a kis főhercegnő is rendkívül ragaszkodott hozzá.

Rendkívül jó szíve már akkor is nyilvánult s bárminő szép játékszer kapott, ha valamelyik játszó pajtása dicsérte, azonnal kész volt azt oda ajándékozni.

A zenét rendkívül szerette.

Volt egy remek nagy verklje, a melyet nagymamája, **Koburg hercegnő** küldött Párisból s azon óráig játszott.

— Na most te-forgasd, én majd tánczolok, — mondá néha Kubinyinének.

Dyenkoz aztán odament gróf * valamilyen kis fiához, a kinek atyja a 70-es években József főherceg főudvarmestere volt és a fincskának táncolni kellett.

Az alsóthi kastély földszinti nagy ebédlőjének sáros parkettjén csak úgy repült a

fejedelmi kis tánczosnő és a szülők gyönyörködve nézték a gyermekek mulatságát.

Volt egy nagy kosár-kocsija, a melyben babáit kocskáztatta; ebbe is rendszeren a kis grófkot fogta be.

— Most ti vagytok a csacikák, de olyanok ám, a melyek okosak, — tette utána komolyan. A bájos leányka már hat-hét éves korában is tudta, hogy nem szabad sérteni.

Később, mikor Kubinyinét a ritka műveltségű **Holdházy Mária** s a jó **Holdházy püspök** váltotta fel, a kis hercegnő oly kitűnő és szorgalmas tanuló volt, hogy mintaképp állították még fivéreire elé is.

A zenében **Kuliffa** y **Izabella**, jeles irónőnk, **Beniczky Irma** leánya oktatta és ebben a tantárgyban is mindig eminess volt.

De különösen az esetet kezeli remekül **Mária Dorothea főhercegnő** és skizikonnyvében vázlatai már jóval tulszárnyalják a díletáns-munkát.

Páratlan gyermek és testvér is volt mindig **Mária Dorothea főhercegnő** és különösen rajongva szerette öccsét, a feledhetetlen **László főherceget**, a fenséges család drága kis **Lilikéjét**.

László főherceg halála annyira meghatotta, hogy betekig buskomor volt és a család előtt többször kijelentette, hogy fölveszi az apáca-fátyolt.

A végzet azonban igazságos volt, hogy nem engedte teljesülni ezt a keserű-határozatot.

Minden ember ebben az országban áldást kíván az **alsóthi kastélyra**, a melyre **József főherceg** azt mondta egykor egy ismert magyar grófnak:

— Érezze itt jól magát méltóságod, nem rezidencia ez — csak nemesi kuria.

Korhadó oszlopok.

(N.) Hála Isten végtelen kegyének, hogy vallásos hittel és erkölcsi érzéssel tölti be az igazak lelkét! Hála érte, mert csak is vallásos hitünk telemelő tudatával és erkölcsi érseink tisztaságával diadalmaszkodhatunk európa-szerte a liberalizmuson.

A szabadkőműves szellem, nem természetes emberi tulajdon, elhanyagolt nevelésű, el-tévelyedett embereket kerit csak hatalmába. Az igazi erkölcsi tisztaság után való törekvést azonban vallásos hitünkkel egyetemben leg-szebb ajándékkal születésünkben nyertük Iste-nünktől. Arany híd a vallás, mely összeköti az eget a földdel, a mely mindent pótol az életben, de a melyet nem pótol semmi sem.

Mai lapunk 8 oldal.

Vagyon a vallás a szegénynek, remény a szenvedőnek, nyugalom és béke a kétségbeesettnek. Erősség a vallás a boldogoknak, vigasztalás az üldözötteknek. Világító fénye az emberi léleknek, mely nélkül olyan szomorú sötétség venné lelkünket körül, mint a földet, ha a napot kiltanák az égről. Végzetes eltévelyedés, kárhözvont bűn tehát a liberalizmus törekvése, mely a szabadkőműves szellem terjesztésével vallásos hitűktől akar megfosztani, szembe állítva az önző ember elbizakodottságát, Isten jóságos hatalmával. Hála érte! hogy a keresztény vallás harcát európaszerte diadal kíséri s a liberalizmus korhadt oszlopai ingadoznak.

Nagy veszélyt rejt magában a liberalizmus az államokra nézve is, mert a liberalizmus gyökér-hajtásai a szocializmus törekvései s az anarchia. Ez állambontó törekvéseket csakis a keresztény vallásosság tarthatja távol. És midőn a táviró a belga katolikus pártnak újabb győzelmét hozza hírül, tudjuk jól, hogy ez a szocializmussal telített Belgiumnak megterését, újjászülését jelenti.

Bizonyos irigységgel nézünk Belgium felé, a hol hosszú harc után diadalmaskodott a vallás a liberalizmus fölött. Mi ezeknek a harcoknak még elején vagyunk. És bár napról-napra bámulatosan terjed a néppárt eszméje, tudjuk nagyon jól, hogy még sok küzdelem vár reánk. Mert igaz ugyan, hogyha ezek a küzdelmek olyan tisztességes határok között folynának le, mint a melyet alkotmányos törvényeink biztosítanak, úgy bizonyosan nagyon közel volna már az idő, midőn a liberalizmus korhadt oszlopait nálunk is megdöntենék.

Sajnos azonban, nap nap után meggyőződhetünk arról, hogy Magyarország jelenleg olyan szomorú közviszonyok között él, hogy a kormány valóságos abszolutisztikus hatalmat gyakorol. A törvényeket lábbal tiporják lépten nyomon, a polgárok jogait czinikusanként eldobozzák és sem törvénysértéseikért, sem jogfosztásukért felelősségre nem vonhatók, mert az erre illetékes parlamentben olyan többség áll a kormány háta megett, mely évtizedeken át csak saját önző érdekét szolgálta, s különböző

jogcímek alatt szipolyozta a kormány segítségével a nemzetet.

Nem csodáljuk egy cseppet sem, hogy ez az érdekszövetség, mely tönkretette az országot, a vallástalan liberalizmus fallanxa mögé bujt. Jó volt neki a liberalizmus frázisainak forgalomba hozása, hogy a jámbor embereket abba a tévedésbe ejtse, miszerint ez új program, változást jelent egyúttal az eddig követett érdekpolitikában is. Az elámitottak egy része, a nemzet tehetetlenségét látva, bármilyen változást örömmel üdvözölt volna abban a reményben, hogy az új rend talán fölszababítja a passivitásra kényszerített nemzeti erőket is. A másik részt a befolyásolt sajtó ámitotta el, mely még ma is úzi megmetyélező propagandáját, azokkal a sallagos jelszavakkal, melyek az üres fejű, és üres lelkű emberekre a legnagyobb hatást gyakorolják.

Mikor azonban a nemzetnek az a megtevesztett része is világosan látta, hogy a viszonyok nemcsak javulást nem mutatnak fel, de sőt minden téren még rohamosabb, még borzasztóbb a nemzete' erejének felbomlása; s mikor látta, hogy a szabadság elveit hangoztató liberális kormány éppen liberális elveinek védelmében a legerköstelenebb erőszakkal szövetkezik: eloszlott a mámor köde s az alaptalan örömet mély lehangoltság váltotta föl.

Ilyen körülmények között indult meg a néppárt szervezkedése s nem csoda, hogy az ország népe, melyet az új rend képtelen szaturái is végleg elkieserítettek, a legnagyobb lelkesedéssel csatlakozik ahhoz a pártához, amely a szeretett vallás nevében indította meg harcát az önző liberalizmus ellen. Az országos mozgalom, elismerjük, méltán tölthette el rémülettel egy kormányt és pártját, mint azokat a kulisza mellett settenkedő alakokat, kik vagy a rendezésnél működtek közre, vagy pedig érdekeik tartják elválaszthatatlan összeköttetésben a liberális pártpolitikával. Egész természetes a rémület, mert husz éves bűnök kerülhetnek napfényre a nagy politikai változás esetén s így nem csak a hatalomhoz való ragaszkodás, hanem a büntetéstől való félelem is hozzájárul ahhoz,

hogy a néppárt elnyomására, mert a kormány-pártot egyedül az fenyegeti bukással, minden eszközt igénybe vegyenek.

Minden esz közt!

Es mi tudjuk nagyon jól, hogy ennél a kormánynál s ennél a pártnál mit jelent ez a két szó. Előre látjuk sokan a legközelebbi választások képét; előre látjuk az alkotmányos jogok gyalázatos eldobását s látjuk az erőszakoskodást, a jogfosztást mindenfelé.

De tudjuk azt is, hogy ennek a korhadt oszlopon nyugvó pártnak utolsó vergődése lesz ez a választási küzdelem, mely bár rettenetes rázkódtatásnak teszi ki a nemzetet, de egyúttal öntudatra is ébreszti azt, szolgálatot téve hosszú századoknak, a keresztény politikát emelve újból érvényre a második ezredvének hajnalán.

Ugy legyen!

Négyes szövetség.

A szabadkőművesek uralma alatt nyögő Olaszország egész a tönk szélére jutott s attól lehet félni, hogy a közel jövőben még nagyobb csapások fogják érni. Eppen Olaszország szárnalmas helyzete hozta magával, hogy a hármas szövetség többi tagjai új szövetséges után néztek, részben hogy Olaszország titkolható gyöngességét pótolják, részben, hogy kidöleése esetére magukat biztosítsák.

Egészen természetes, hogy Olaszország után első sorban is Románia jöhetett tekintetbe, miután Oroszország és Franciaország a szomszédos nagyhatalmak ellen irányul elsősorban is a hármas-szövetség védelmi politikája. Annál kívánatosabb volt ez a szövetség, mert Románia az utolsó évtizedben bámulatos fejlődést mutatott fel. Ez a kis állam, a Balkánfélszigeten a legtöbb életrevalóságot s a legtöbb erőt rejt

hogy kissé — udvarias kifejezéssel élve, — nagyot hall. Alig fejezte be bátyám referációját, midőn megérkezett a nyugalomba vonult kapitánynak nyugalomba vonulni nem akaró felesége. Miután az első sor akkor már el volt egészen foglalva, bátyám udvariasan felajánlotta helyét. A kapitányné is jól táplált természetű nő volt s így meglehetősen szorongással néztem a hangverseny elé.

Időközben megtelt a különben sem nagy terem s a főrendező hársány hangon jelentette: — Uraim és hölgyeim! A hangverseny megkezdődik. Csendet kérek!

Egy kajlalábu fiatal ember — a helybeli gyógyszerész segéd — fellépett a pódiumra. Álmagat tekintet vetett a közönségre, aztán tempóban elővette hóna alól a hegedűjét. Szezeit a gerendázatra meresztette s átzellemilt arccal kezdte meg játékát. Hihetetlen hatással játszott. Különben is gyöngye idegemnek minden szála tótágast állott a hegedűhangok hallására s irigyeltem szomszédnőmet, ki nyitott szájjal nyelte azokat a hangokat, melyeket nem hallott.

Vége befejezte! A közönség zajosan megápsolta. Én is tapsoltam volna, de úgy össze voltam szorítva, hogy meg nem bírtam mozdulni.

De előlépett a második művész. Magas sovány nő volt, halavány — bűdöskövírág színű ruhában.

— Zongorázi fog? kérdé a pénztárnokné a kapitánynétől.

— Igen — még pedig a legkedvesebb ábrándomat.

Az felelethől és az ezt kísérő mosolyból

TÁRCSA.

A fülesli hangverseny.

— A „Fejermegyei Napló“ eredeti tárcája. —

A mult héten meghívót kaptam Fülesről, Pipás Gazi bátyámtól. Hangversenyre szólott a meghívó, melyhez egy hosszabb kapacitáló levelet is írt. Livatkozott abban a levélben öreg korára, a viszontlátás örümeire, sőt arra is, hogy nem szabad vele szemben rokon kötelességet elhanyagolnom, mert hisz engem szándékozik kinevezni örökösének.

Ez utóbbi gyöngéd czélzás rendkívül meghatott s én a hangverseny napján, délben megérkeztem Gazi bátyámékhöz Fülesre.

Mikor benyitottam az üveges folyosóra, már ott várt a familia: Gazi bátyám és Borosa nénem. A familiáris csokolódzás befejezte után Borosa nénem azonnal ráterelte a beszédet a hangversenyre és hallatlan módon dicsérte a közreműködők ügyességét. Ez a dicséret azután a legkülönfélébb variációkban eltartott egész estig, úgy, hogy mikor elindultunk a hangversenyre, már tökéletesen meg voltam dolgozva, s hittem rendületlenül, hogy a hangversenyen nem remél elvezetek várnak reám.

Az uton nagy sár volt, a mi nagyon kétségessé tette cipőm sorsát. A harmadik lépésnél azonban bökaj merültem el a sárban s ezzel eloszlottak kétségem. A cipőmmel rendkívül rokonszenvező sár folytonos marasztalási kísérleteivel küzdve, tettem meg az egész utat.

Gazi bátyám, a ki előttem haladt, néha visszanezött, s látva kétségbeesett arcomat vigasztalólag szólott hátra:

— Nincs ám minálunk mindig ilyen nagy sár, csak mikor esik az eső.

Valóban szép — gondoltam magamban, hogy a napsugarak felméltóztatnak száritani meleg nyári napokon azt a pocsolját. De nem szóltam semmit. Busan néztem a „Zöld Medvé“ — hez czimzett vendégfogadóra, mely végzezől képezte utunknak. Azon tűnődtem egy pár pillanatig, hogy miért hívják éppen zöld medvének ezt a rozoga vendéglőt? Áztán eszembe jutott, hogy hiszen nekik ez sem kerül többbe, mint a fekete medve, és ez még hozzá ritkaság, nem minden ember láthat még pingálva sem ilyent.

A hangverseny-terem, mely közönséges napokon gyűlőhelye volt a fülesli duhajkodó legényeknek, alacsony is volt, piszkos is volt, s éppen nem látszott alkalmasnak a hangversenyzére. No de hiszen a művészet mindent pótol! — gondoltam magamban, midőn nagy tolakodás után végre szerenosen elhelyezkedtem az első sorban, Borosa nénem és Gazi bátyám között. Borosa nénem nem sokáig maradt mellettem, mert azaz a biztatással, hogy rövid idő mulva visszatér, félkelt és a tőlünk jó messze ülő adótisztáné mellé ült. Mondják, hogy ők ketten képviselik a falu — nyelvét.

Alig ült el melőlem Borosa nénem, helyét egy törökös színű nagykendőbe burkolt terjedelmes természetű nő foglalta el. A mint a még mellettem ülő bátyámtól megtudtam, az adópénztárnok özvegye volt; azt is tudtomra adta,

magában. Mig szomszédságában Szerbia és Bulgária egy évtized óta kritikán alóli állapotban vergődnek válsághól-válságba; s mig ujabban Törökország is kétségbeesett helyzetbe jutott, addig Románia egy államalkotó nemzet higgadtságával, rendezett pénzügyi viszonyok között mint nemzeti állam megerősödött s ingadozás nélkül halad fejlődése útján előre.

Románia bevonása a négyes-szövetségbe Goluchovszky gróf külügyminiszternek volt mindenestre szerencsés ideája, melynek a Német császárt annál könnyebben sikerült megnyernie, mert Vilmos császár Olaszországon kívül, a kulturharc felidézésével Ausztria-Magyarország hatalmi állását is gyöngébbnek tartja. A megindított tárgyalások eredményre is vezettek s mint megbízható forrásból állíthatjuk, Romániának a négyesszövetségbe való belépése megtörtént. Hogy azonban a megállapodások formális szerződésben, írásban is megkötötték-e? — avagy annak írásba foglalása csak ő Felsége romániai utja alkalmával fog megtörténni? — nem tudjuk! — Valószínűnek tartják azonban, hogy a formális szerződés nincs még megkötve s az csak az uralkodók személyes találkozása alkalmával fog megtörténni, mert egészen biztosan állítható, hogy ő Felségével egyidőben Vilmos német császár is vendége lesz Károly román királynak. Vilmos császár ugyanis, mint általánosan ismeretes az őszzel meglátogatja ő Felségét Magyarországon s innen Romániába megy, a hová ő Felsége is követni fogja pár nap múlva.

Románia politikusai, a kik előtt ismer-

azt sejtettem, hogy a zongorázó hölgy unokája a kapitánynéknak. De bökölni akartam!

— Talán leánya nagysádnak?
Gyonyos mosolylyal nézett végig s aztán visszautasító hangon azt felelte:
— Nekem még nincs gyermekem.

Kissé szűgyenkezve a társalgás ilyen szerencsétlen kezdésén, restelkedve húzódtam hátra. A kapitányné pedig áthajolt rajtam s az özvegy pénztárnokné fölébe mondta, hogy én azt hittem, ez a nő leánya. A pénztárnokné a megbotránkozás elszűgyenítő hangján kiáltott fel:

— Ááá!!

Rám néztek, egymásra néztek, a közönségre néztek és kacagtak mindig, gyonyosan, lesújtóan. A közügyelem egy pillanatra felém irányult s én szűgyenemben szerettem volna a székeim alá bujni. Ügyetlen megszólalásom különben azt is eredményezte, hogy még jobban összeszorítottak.

Szerencsémre a művésznő elkezdte a Balatont háborgatni a zongorán s ez elvonta rólam a sok vizsga tekintetét. Nagyon kezdetén tartott még a háborgásnak, mikor nagy zsvijv támadt az egyik oldalajtónál s csakhamar három fülig lekváros gyermek rohan a terembe s egy percz alatt felkapaszkodnak a zongorázó hölgy nyakába, maszatos kezökkel összepiszkítva annak ruháját.

Három ártikulálatlan torok sivitotta egy szerre a megrémült művésznő fölébe:

— Mama, a Náncsi le akar már tektetni!
— Mama, én nem fekszem még le!
— Mama, én itt maradok!

retések a tárgyalások, attól félnek, hogy a román nemzet nem lesz valami lelkes híve a négyes-szövetségnek, mely különösen az első időkben a románok részéről heves támadásoknak lesz kitéve. Ez ellen-szeretve úgy magyarázzák meg, hogy Romániában régóta nagyon jól tudják azt, a mi Bismark legujabb nyilatkozatai révén csak most lett általánosan ismertté, hogy Németország részvétele a hármasszövetségben tulajdonképpen Elzasz és Lotharingia megtartása érdekében történik. Miután pedig románok határozottan francia barátok, nehéz lesz őket egy oly politikai szövetségben megtartani, melynek egyik éle a francziák hazafias érzését legérzékenyebb poutján érintik.

BELFÖLD.

— A belga liberálisok bukása. A belga liberálisok teljes vereségéről hoz hírt a táviró. A most lefolyt választások alkalmával bevasztatott ugyanis a kamarába: 111 katolikus, 12 liberális és 29 szocialista képviselő. A katolikusok tehát 70 százalékkal többekkel bírnak, a mi a liberalizmusnak végleges bukását jelenti Belgiumban.

— Bevádolt gazdasági egyesület. A nyitrai gazdasági egyesületnek ugyancsak sok szekaturát kell kiállania azért, mert a legutóbbi választmányi ülésen kibuktatta a zsidókat a választmányból. Vádolják azzal is, hogy a néppártot támogatja. Ezek bizony mai napság a legulyosabb beszámítás alá eső bűnök s Darrányi miniszter sietett is vizsgálatot rendelni az egyesület ellen, mely hogy biztos eredményre vezessen, éppen a panaszot benyújtók egyikét, Nyitra vármegye alispánját bizta meg a vizsgálat vezetésével. Így aztán kétség-telen az eredmény, lévén a panaszos és a vizsgálóbíró egy személy. Ugy látszik a liberális-mus mesésen fejlődik Magyarországon! Hanem a megtamadott gazdasági egyesület sem tétlenedik. Memorandumot adott át küldöttségileg a

— Mi van itt? — kérdé tőlem az özvegy pénztárnokné.

— Hang — verseny! — lihegtem, mert már majdnem megfutam.

Piócza adóvégrehajtó fogta fel legelőbb a helyzet szignaturáját s a három ingóságot, — most az egyszer a tulajdonos örömére — odébb szállította. Az ajtóban egyik gyermek látva, hogy illetéktelen kidobják, beleharapott a végrehajtó kezébe, mit ez egy pár nem éppen barátságos nyaklevesvel egyenlített ki.

A most először udvarias végrehajtónak ugy látszik, a sors nem akarta megengedni, hogy rendes mellékeve elmaradjon, — megjött az főnév alakjában.

Goromba — így hívták bátyám uszkárját, — látva az élő ingóságot tovább szállítását, megbotránkozva ragadta meg Piócza ur lábszárait, a ki hasztalan rugdalózott kétségbeesetten, Goromba nem tágitott. A hegedűművész ur vetett végett e programmba fel nem vett jelenetnek. Végig vágott vonójával Gorombán.

Egész este nem tett ezzel a vonóval hasznosabb szolgálatot.

Ez az incidens azonban annyira megzavarta a művésznőt, hogy nem tudott tovább zongorázni, s hazament, — valószínűleg hogy otthon rendezzen hang versenyt!

Nagy nyüzsgés támadt a közönség között, mikor előlépett a harmadik művész Gyárfás Bálint. Hosszu pózna ember volt, szöke hajjal, világos ábrázattal, melyet egész színtelenné tett a lámpaláz.

Feltámasztotta magát két karjával az

miniszternek, a ki meglehetősen kellemetlenül fogadta azt el. De felkereste a küldöttség Károlyi Sándor grófot is a gazdaszövetség elnökét, a ki minden eshetőséggel szemben támogatását a leghatározottabban megígérte.

— A közéleti erkölcsstan diadala. A Wlassics miniszter által forgalomba hozott magasabb közéleti erkölcsstant, most igen jellemzően magyarázta meg ez a zseniális kormányfőúr. Egy dunántúli káptalanbau üresedésben van jelenleg egy kaanonoki stallum, a melynek betöltésére a püspök megtette a szokásos hármias kijelölést, jelölve egyházmegyéje három jeles egyházfőjét. Wlassics azonban a jelölteket azzal utasította vissza, hogy az illetők tevékeny részt vesznek az egyházpolitikai ellenzék működésében. Ha valaki nem értette volna meg eddig a kormány által üzött magasabb közéleti erkölcsstan fogalmát, ime, a kultusz miniszter magyarázata, mely kétséget kizárólag megmagyarázza mindenkinek. — Legyen üdvözölve öszinteséggért miniszter ur!

— Szaporodnak a Herbertek. Békés-Csabáról érkezik a hír, hogy a liberálisok táborába minél előbb egy második Tisza-Herberttel fog szaporodni. Nevezett kerületben ugyanis Tisza Kálmán második fiát, ifj. Tisza Kálmánt emlegetik a legujabb képviselőjelöltek.

— A pártkassza. Ismeretes ez már Magyarországon éppen úgy, mint akármelyik járványos betegség. Mikor közelednek a választások megtöltik a kormánypárt kasszáját a jó kedvű adakozók, a titkoslap a más rejtélyes források, melyeknek nem éppen legközönsége-sebb tája az, melyet Bánffy báró talált ki a millennium dicsőségre. Ő ugyanis látva, hogy legközelebbi választásokra a pártkassza rendes jövedelmi forrásai nem lesznek elegendők a hangulateltérésre, kinevezésre ajánlott ő Felségének egy féltucat új mágnát, a kiket aztán megadóztatott a választás czéljaira. Ez az önkényes adózás közel három millióra emelte a kormánypárti kassza tartalmát. Ha ez sem lesz elegendő, majd reá ír Bánffy a gazdag zsidókra! Ő tudja legjobban hol léphet a tyukszemökre, vagy hol nyithatja meg legjobban részükre a kárpótlás forrását. Ebből a pártkasszából már most küldöztetik szét a pénzeket, hogy annak idején kéznél legyen. — Ves zprém vármegyének százezer forint jutott belőle, amit ugy

előtte levő háromlábú asztalra úgy, hogy feje egészen belesett vállá közé. Aztán belefogott Petőfi „Orült”-jének szavalatába.

Lassu, tompa hangon szavalt, néha hangja egészen sutfogásba esett. Közbe-közbe pedig apró szürke szeméit félelmetesen forgatta.

A hatás teljes volt! A közönség visszafojtott lélekzettel hallgatta a rémes szavallatot. Borzoló hölgyek remegő sóhaja kelt vándor-utra a teremben, melynek gyéren világított, piszkos falai sokszorososan verték vissza a sóhajakat s az egész közönség ezeknek az összevegyült hangoknak zsbbaszó hatására alatt állott.

Csak a hátam megett dörmögött egy basszus hang bosszusan. Mint később megtudtam Borogiu Pavel román tanító volt a hang tulajdonosa, ki bosszantott Gyárfás református tanítónak sikerén.

Mikor aztán Gyárfás borzasztó hangon elpanaszolta, hogy megitták a borát és vizet töltöttek helyette poharába, a basszus hang elég hangosan, hogy mindenki meghallhassa, közbe dörmögte:

— Dejszen a te borodat ugyan nehezen issza meg más.

Gyárfás, a ki találva érezte magát, dühösen visszaszólt:

— Csendet kérek!

Erre aztán az egész közönség kötelességének tartotta vagy piszszegni, vagy rendretisztalag csendet kérni. A küloböző hangok közül tisztán kivehettem Boreza néném éles hangját, a mint rákiáltott Borogiu-ra:

— Hallgasson!

Ei is hallgatott szegény s ugy lelapult a

látszik, keveselnek a kortések s azért árulták el ottlétét s mint a „Veszprémi Hírlap” írja, azt is, hogy „egyik vármegyénkbeli választókerület választói már élveztek is a pártkassza ezen küldeményének áldásait, egy nem régebben a budapesti lapok kiállításai rovataiban agyonreklamozott kortéskirándulás alkalmával.” Csak arra vagyunk kíváncsiak, ha Bányffy most elkölti már a pártkassza tartalmát, mi módon szerez majd a választásokra ismét pénzt? Mert hiszen jól tudjuk, hogy ő az ideai választások sikerét csak az erőszakoskodástól s a pénzforgalomtól várja. Pedig ez évben a sok pénz is kevés lesz!

Az utolsó mohikánok. A mi megriadt liberálisaink, miután nem kapnak már ide haza, olyan bolondot, a ki az ő tüntető felvonulásainkon résztvegyen, kikölesznőzték a Bécsben lomtárba került liberálisokat, a kik mint mondják, a reakciói ködhomályában menekültek ide hozzánk, a hol mutogatják őket, mint utolsó mohikánokat. Egy némelyik közülök mutatványval is szolgál politikai beszédeikből, a melyeket olvasva, igazán nem csodáljuk, hogy kidöbötték őket a bécsi község tanácsból. Kár, hogy Barum meghalt. Jó üzletet csinálna a bécsi mohikánok bemutatásával európaszerte. Mi bennünk azonban nincs reklámkodó szellem, de mert a türelmünk is fogytán van, azt tanácsoljuk: jó lesz minél előbb hazamenni, mert majd megtalálunk feledkezni, hogy vendégeink!

A hatalom vége. Szalavszky főispánnak a hírhedt stomfai választások hősenek hatalma leáldozott. Legutóbb Pozsony város törvényhatóságának közgyűlésén egy néppárti indítványt, minden erőfeszítése dacára megszavaztak. Ezzel úgy látszik megkezdődött a visszatorlás!

A protestánsok és az egyházpolitika. Nagyon hamar beköszöntöttek a szomorú napok a protestánsokra, a kik annak idején minden figyelmeztetésünk dacára, elkapatva a hangzatos frázisok által a liberalizmus szekerét tölték. Komor hangulatú gyűlés volt az, melyet július 9-én a bánási ág. evang. egyházkerület tartott a mórózy Béla báró elnökle alatt Temesvárt. A fűszeres évi jelentése szerint az új törvények által előidézett vallásérköcsi és anyagi visszaesések szembetűnőek. A hívők mellőzik az egyházi törvényeket, s mert a lelkeseknek vallásos befolyása alá van ásva, az egyházi intézmények fejlesztése lehetetlen. A

hátam meggett, mintha két szomszédnóm telepedt volna vállaira.

A művész kecses fejbőlintással köszönte meg a közönség fártogását, de figyelmét annyira megzavarta ez az eset, hogy temetkezési helyétül Afrika helyett Szibériát nevezte meg.

Borogin aligha ismerte Petőfi híres költeményét mert semmit sem változtatott összezsugorodott állapotán. Maga Gyárfás észrevette ugyan, hogy hibázott, de látva, hogy a közönség elnézte, nem jövötta ki magát, hanem pillanatnyi fenakadás után folytatta rémes szavallatát.

„Ez volt szerencsém, mert egy hiéna kiása síromból...”

Hanem erre már felkapta fejét Borogin is. Arczára roszakaratu fény verődött.

— Szibériában nincs hiéna!

Közbeszélt, de hangja bizonytalan volt, mert csak úgy pedzett neki, hogy Gyárfás valami bolondot mondott. Hanem Gyárfás dühösen, izgatottan vágott vissza:

— Igenis van!

Miért ne volna, ha már egyszer mondta! Borogin akkor már egész bizonyos volt, hogy a hőmezőt barangoló farkasosordák között nincs hiéna. Fölállott és gunyosan mosolyogva, éles hangon kiáltott szerencsétlen kollegájára, ki csak úgy szédelgett a szeggyentől:

— Nincs, ha mondom!

Latt erre nagy zene-bona, láрма. A közönség egyszerre két pártra szakadt. A katolikusok a t kiabálták, hogy van, a gör. keletiek azt, hogy nincs. Hogy is ne! Majd ők engedik, hogy a tanítójuknak a másik fölébe kerekedjék.

hívők nem szoríthatók az egyházi járulékok fizetésére, az államsegély pedig elmaradt s így a lelkesek helyzete tarthatatlan. A hívők serege széthullt, — fejezi be a szomorú jelentés, — s az egyház eddig még nem tapasztalt gyászos helyzetbe jutott! Ime ilyenek az állapotok az egyházpolitikai törvények életbeléptetése utáni tizedik hónapban!

Néppárti gyűlések.

Az elmúlt vasárnap a néppárt ismét két helyen tartott szerveződé gyűlést, melyeknek mindenike a legnagyobb lelkesedés mellett folyt le, a mi bizonyára első sorban a közigazgatás ottani tisztviselőit dicséri. A néppárti polgárok eddig is mindenhol a legpéldásabban viselték magukat s ha zavar volt, azt mindig a felbujtatt tömeg s a közigazgatási tisztviselők tapintatlan magaviselete okozta.

A tapolczai gyűlés.

A tapolczai nagygyűlésen körülbelül tízezer választópolgár jelent meg Zala, Somogy-és Veszprémmegyékben. A gyűlés sikere a zalamegyei néppárt terjedését nagyban előmozdította. Bizonyos kellemetlen érzést vezgített a gyűlés sikerének öröme közé az a szerencsétlenség, hogy a gyűlést megelőző napon óriási tüzvész pusztított Tapolczán, melynek 62 ház esett áldozatul. A népgyűlés a legnagyobb rendben folyt le s egyetlen rosszindulatú hang sem vegyült a polgárok lelkesedése közé. A rendet Szentmiklóssy Gyula tapolczai fűszolgabíró tartotta fenn, kit előzékenységéért a legnagyobb dicséret illet meg.

A nagygyűlés elnöke ifj. Zichy János gróf volt, a ki megnyitó beszédének elején felmentve a tapolczai tüzvést 100 frtot adott a plébánosnak azzal, hogy azt felekezeti külömb-ség nélkül ossza ki a leégett szegények között.

Zichy János gróf kíséretével Devescerről jött Eszterházy Ferencz gróf társaságában. A hány községen áthaladtak mindenütt a legnagyobb ovációval fogadták őket.

A város végén ezernyi nép várta a néppárt vezetőit, nemzeti színű zászlók alatt. Zichy János gróf s a kíséretében levő urak itt le-szálltak kocsijaikról s a lelkes néptömeg éljenzésel között gyalog mentek végig Tapolczai utcáin a nagy vásártérre, melyet csakhamar betöltött a nagyszámu hallgatóság.

A süket pénztárnokné is csakhamar megértette, miről van szó s mint jó katolikus odakiáltott másik szomszédnómnek, a ki görög keleti létere Borogiu érdekében sivalkodott:

— Hogyan tarthatnak ilyen izgága, részeges embert tanítónak? És még rá merik bizni gyermekeik nevelését! Bizonyára most is részeg! Milyen scandalum, milyen botrány! Jaj megskütelök ebben a lármában.

— Az önök tanítója pedig egy tökkel ütött számár! — adta vissza haragosan a kapitányné. Még azt sem tudja, hogy Szibériában nincs hiéna! Aztán, ha már számár, legalább ilne odahaza s ne akarna szerepelni.

Ebből rémitő vita keletkezett két szomszédnóm között. Mindig élesebbek, sértőbbek lettek kifejezéseik. Mikor kifogytak a szőnyegen levő kérdésre vonatkozó érveikből, — ami nagyon hamar bekövetkezett — akkor egymás személyét támadták meg. A kapitányné áthajolt rajtam keresztül s úgy ordított az pénztárnokné fölébe. És még jobban feldühösítette a pénztárnokné, handabandázott a kezével s úgy protestált, hogy ne orditozzék ugy a fölébe, megéri ha csendesebben beszél is, hiszen nem süket ő!

Veszédelmesebb jelleget öltött a vita a férfiak között. Oda csoportosultak a terem-közepére s ott támadták egymásnak. Csak Blum Jakab árendás nem foglalt állást egyik párt mellett sem. Egyedül ő vállalkozott a kibékítő r-rhes szerepére. De nem is csoda, ő volt érdekelve legjobban a dologban, mert hiszen három hordó söröt csapoltatott meg a mai estélyre. Mi lesz azzal a drága sörrel, ha

A tribúnát akkor már előkelő közönség töltötte meg.

Zichy János gróf lelkes megnyitó beszédében kiterjeszkedett a liberális vádaskodásra, a melyet egyenkint megezáfoltt a néppárti polgárok lelkes éljenzése között. Gyönyörű beszédét a következőkép fejezte be:

„És miért történik mindez? (Közbekiáltás: Mert félnek!) Igen, uraim, mert félnek, mert féltek tőlünk kerületeiket, mert érzik és tudják, hogy mi, a néppárt vagyunk legközelebb a népszívhez, megértjük annak szükségét, feltárjuk annak sajnó sebeit, hogy gyógyító balzsammal behsegessük azokat. És mert mi vagyunk ma az igazi ellenzék, mely nyílt a-sakkal önzetlenül küzd elveit, a nép érdekeért és nem paktál sem titkon, sem nyíltan a liberális kormányhatalommal.

Epen ezért nincs miért megijednünk. Lobogtassuk tehát fennen a néppárt szeploeten lobogóját, esküdjünk neki hűséget, hogy választások nagy napján diadalra vihessük. Eljen a néppárt!”

Szünni nem akart az éljenzés a fiatal gróf szavai után. Folyton felhangzottak a lelkes hiáltások: „Eljen a néppárt! Eljen Zichy János gróf!”

A második szónok Orbán János volt, aki a liberális corrupezióit vázolta nagy hatással. Utána Bakonyi Elek dr. beszélt a néppárt közigazgatási politikájáról olyan érdekesen, hogy folytonosan arra kérte a nép, hogy beszéljen még tovább. Azután Kálmán Károly sóskuti plébános, az a pártatlan népszónok tartott gyűjtő beszédet, mely az egész közönséget magával ragadta. Mikor arról beszélt hogy a néppárt azt akarja hogy ez az ország magyar, a magyaroké és keresztény legyen; a tapolczai kerület lelkes néppárti vezére Eszterházy Ferencz gróf odalépett a szónok mellé, s kalapját leng-tve, lelkesedéssel felkiáltott:

— Mi is ezt akarjuk! Minden igaz magyar ezt akarja!

Leirhatatlan az a lelkesedés, mely Eszterházy gróf szavait követte.

Mikor beszédének végén Kálmán a néppárt elveit való hűségre kérte a népet, a mely pártnak cselja szent, és azért győzni is kell, — Eszterházy Ferencz gróf ismét lelkesülten felkiáltott:

— Igenis győzni fogunk. Győznünk kell, vagy meghalunk!

És tízezer ember emelte esküre kezét s

a közönség most ily csekélységen összevész és hazamegy. Ott futkározott a két szemben álló párt között.

— Uraim! Uraim! Hiszen igaza van a Gyárfás meg a Borogiu uraknak is. Tetszik tudni, hogy Gyárfás ur csak azt publikálta, a mi egy költő ur által meg van írva. Hát hibás a Gyárfás ur, ha az a költő ur nem tudta, hogy Szibériában nincs az a furcsa állat, a mi a halottakat kiása.

— Petőfi írta! — dörgi a segédjegyző.

— Eljen Petőfi — kiáltja közbe a Steiner kereskedő segédje, a kit Blum ur leánya azzal gyanusít, hogy három verset irt már „Hozzá!”

— Petőfi! — kapja el a szót Blum Jakab árendás. — Látják uraim, hogy igazam van, hogy a Petőfi ur hibázta el és nem a Gyárfás ur. De hát nem is csoda, ha Petőfi ur számár, mert a fiam, a ki tetszik tudni jogász Pesten, mondta nekem, hogy annak az urnak az apja mézáros volt.

— Ki kell dobni! — orditozik a segédjegyző.

Éz ugyan Blum Jakabra vonatkozott, de a hátulsó sorban ülő mézáros csak azt hallja, hogy az urak egy mézárosról beszélnek s azt ki akarják dobni. Itt nincs más mézáros csak ő. Piros lesz mint a paprika, egyszeribe ledobja magáról a kabátját, s aztán odangrik az urak közé.

— Mit! — engem akarnak kidobni? — Ki akar kidobni? — Hát nem tudják — rikoltozza, — hogy engem nem lehet kidobni!

Ki tudja, hogyan végződök ez a spektakulum, ha Gyárfás, a kivel forog az egész világ

mondotta a gróf után: Győzni fogunk, vagy meghalunk!

Végül Zichy János gróf lelkes szavakkal berekesztette a gyűlést. A nép azonban lassan oszladozott s távoli utcákból még sokszor felhangzott az éljen s a fogadás: Győzni fogunk, vagy meghalunk.

A hódásági gyűlés.

Nem kevesebb lelkesedéssel tartották meg vasárnap a hódásági nagygyűlést, melynek kiváló fontosságát köleszöntött, hogy a nagygyűlésen a különböző nemzetiségek a néppárti eszméért közösen lelkesedtek. De kiváló érdekességgel bírt a gyűlés azért is, mert a közigazgatás tisztviselői főszolgabírák és jegyzők teljes számmal megjelentek a kerületekből, nem hogy tüntessenek a néppárt mellett, hanem hogy a lelkes gyűlésnek passzív hallgatói legyenek. A rend itt is kifogástalan volt.

Zichy Aladár grófot és a kíséretében levő urakat a hódáságtól négy órányira fekvő Gomboson fogadta a hódásági küldöttség. Innen kocnikon mentek Hódáságra. Utközben csatlakoztak a menethez a falvak lelkes polgárai. Festői szép látvány volt az ünnepi ruhába öltözött különböző nemzetiségű vidékiek felvonulása.

A szónokok és kíséretök két nagy emelvényen foglaltak helyet. Nagyon szép számmal volt képviselve akkor már a környék előkelősége, a kik között hölgyek is nagy számmal jelentek meg.

Fuchs János hódásági plebános üdvözölte a gyűlést megnyitása előtt az elnököt Zichy Aladár grófot, s a néppárt távollevő vezéréit Zichy Nándor és Esterházy M. Mór grófokat éltetve fejezte be szavait.

Általános figyelem között nyitotta meg Zichy Aladár gróf a nagygyűlést. Beszédét gyakran félbe kellett szakítani, hogy bevárja a fel-feltörő éljenzések lecsillapulását.

A természetes egyszerűség varázsával ható beszédét a következőképp fejezte be: „Minden kereszténynek, minden embernek legdrágább a hit. Ebben az országban a hit békéjét dulták fel, mi a békét vissza akarjuk hódítani. A mai gyűlés ehhez ismét egy nagy lépés előre, melyet szerencsém van ezennel megnyitni, a béke és a szeretet nevében. A kiegyezés előtt, egy osztrák diplomata Deák Ferencztől arról tuda-

és nem ért semmit ebből a zürzavárból, tul nem akarja kiabálni a sokaságot és a sirási ingertől reszkető hangon el nem kiáltja:

— Azért is van!

És hogy szavainak nagyobb nyomatókat szerezzen, neki lökte magát az előtte levő három lába asztalnak, melynek egyik lába a lökés következtében eltört, s a művész asztalostal együtt odabukott a lábaink elé.

A leghevesebb vitatkozók is elhallgattak erre s az általános figyelem a földön vergődő Gyárfás felé fordult. A részvét kiengesztelte a dühös ellenfeleket.

Az asztal recsegését s a művész kétségbeesett kiáltását gyorsan követte a Borcsa nénem ajkáról felhangzó sikoltás:

— Aj, jaj! jaj!

Kézét a szive tájékára szorította. Láttam, hogy el szeretne ájulni, de nem volt a ki fel-fogja, s így megmondta a dolgot. Visszanyerte tökéletesen éles hangját s dühösen rontott a földön heverő Gyárfás felé.

— Az asztalom! — Tönkretette az asztalomat, de megfogja csináltam!

Töle kérték kölcsön a hangversenyre az asztalt. A megrémült rendezőség rögtön körbe is vette és vigasztalta.

Míg a közönség a szerencsétlenül járt Gyárfás közé csoportosult, én felhasználva a keltkezett zürzavart, keresztül törttettem a sokaságon és kirohantam a térémből.

A kapu előtt az utczán egy nagy komondor bámészkodott. Mikor meglátott, farkát lába közé csapta s ijedt vonítással rohant végig a sáros uton.

Szegény állat! Azért ijedt meg valószínűleg tőlem, mert azt hitte, hogy én is a működvelők közé tartozom.

—ön.

között: hogyan lehetne Magyarországot megpuhítani, mire Deák Ferencz azt felelte: Magyarország olyan, mint a tojás, minél tovább főzik, annál keményebb lesz. Minél többet üldözik a néppártot és minél többet tesznek ellene, annál keményebb lesz a küzdelemben, annál inkább meg fog edződni. Legyünk kitartók, kemények ebben a harcban és emeljük dicsőségre a néppárt zászlaját Isten, haza és király nevében.

Az éljenzések lecsillapulával Marsovszky Endre dr. felszólító beszédet tartott nagyhatású beszédet közigazgatási viszonyainkról, melyben igen jellemzően ismertette a bérze-manipuláció által teremtett válságos viszonyokat.

Utána Zelenyák János orsz. képviselő tartott humoros képekben gazdag beszédet, melyet nemcsak a nép, de még a kirendelt cseadurók is jóízű kacagással fogadtak.

Nagy figyelemmel hallgatót beszédét mondott Karanovics György, népszerű bácskai szerb publicista, a ki egy szerb nyelven megjelenő lapnak szerkesztője. Lelekes beszéddel magyarsította az ott levő szerbeknek a néppárt programját, megértetve velük, hogy a néppárt az egyedüli, a mely a hazafias nemzetiségek jogos kívánságainak öszintén eleget akar tenni.

Rövid, de annál meghatóbb szavakkal bucsuzott el azután Zichy Aladár gróf a gyűlésen résztvevőtől, s miután a határozati javaslatot egyhangulag elfogadták és Zichy Nándor grófnak üdvözölő sürgönyt küldtek, a gyűlést berekesztette.

Városi és vidéki hírek.

— A pápa az aranyrózsát hir szerint az idén a bolgár fejedelmének adja elismerése jelül azért a hősi elszántságért, melylyel fiának a szakadár egyházba való áttérését minden töle kitelhető módon megakadályozni igyekezett.

— Stefánia főhercegnő elutazott. Az özvegy trónörökösé hétfőn este hagyta el Balatonfüredet, egy heti otttartózkodás után. Elutazása előtt részt vett még a galamblovászteti versenyen is este 7 óra tájban vitorlás csónakokkal egy nagy kerület téve a Balatonon, visszatért lakosztályába. Este 9 órakor a Baross hajóra szállt, mely 10 órakor ért Siófokra. A főhercegnő a hajóállomástól a vasutállomásig kocsin ment, hol az esteli gyorsvonathoz kapcsolt udvari kocsiba szállt. A távozó főhercegnőt a közönség lelkes éljenzése kísérte. A főherceggaszony Nagy-Kanizsán át Luxemburgba utazott.

— Szent István ünnepe. Az egész országban mozgalom indult meg, hogy az ideai Szent István napját szokatlan, különös fényrel ünnepeljék meg. Steiner Fülöp dr. megyés püspökünk, — mint már említettük — Schleich Lőrincz dr. nagyvárdi bíboros-püspököt is felkérte az itt tartandó ünnepen való részvételre, mit a bíboros-püspök meg is ígért. Most arról értesülünk, hogy a hercegnő-primás is kiváló fényrel szándékozik megtartani Budapesten Szent István ünnepét. Felkérni szándékozik a királyt, hogy vegyen részt egész udvari kíséretével és az összes főhercegekkel a szent jobbot vivő körmenetben. A népet pedig egy országos zárandoklattal fogja egyesíteni a nemzet e nagy ünnepén, mely így a magyar nemzet valóságos örömmünnepe lesz.

— Az erzsébetvárosi templom. A budapesti szegényháztéri templom építése már befejezéséhez közeledik, csak a torony nem épült még föl egészen. A templomot különben a jövő tavaszszal már átadják rendeltetésének. A régi erzsébetvárosi templomot valószínűleg a görkatholikuskok fogják plébánia-templomukká tenni, s e végett már meg is indították a mozgalmat.

— Nagylelkű főpap. Császkai György kalocsai érsek újabbán ismét tanuajelt adta nagylelkűségének a mennyiben az őrbencei kath. legényegyletnek házvétele 1,500 frtot; a kalocsai kath. kör fejlesztésére pedig 1000 frtot adományozott.

— Sztáray grófot meggyilkolták. Mely megdöbbenést keltett az egész ország az a tegnapi elterjedt hir, hogy Sztáray István grófot, a magyar arisztokrácia egyik rokonszenves tagját, sztárai birtokán meggyilkolták. A hirt eleinte mindenfelé kétséggel fogadták. Sajnos azonban a hir valóban bizonyult. Sztáray gróf az országban igen rokonszenves egyén volt. Mindenki szerette előkelő modora és sokoldalúsága miatt a fiatal grófot. Alig hat hónapja, hogy élvezi a családi élet boldogságát s most egy elvetemült gyilkos golyója kiragadta szerető neje karjai közül. — A gróf az utóbbi napokat sztárai birtokán töltötte. Vasárnap, július 12-én este vacsora után a kastély hálotermébe vonult s lefeküdvé, gyertyavilágítás mellett újságot olvasott. Éjfél felé az orgyilkos az ablakon át a gyertya lángja mellett czélba vette a grófot, kit a golyó oldalán, halálosan talált. A gyilkosságot csak reggel vették észre. A rendőrség azonban megindította a vizsgálatot, mely azonban mindeddig pozitív eredményre nem vezetett. Minden valószínűség szerint, a fiatal gróf bossznak esett áldozatul. A csendőrség a falubeli puskákat mind elkobozta. A parasztok fegyvere mind be volt roszdásodva, a gróf vadászának puskáját azonban nem találták sehol. Ennek alapján a csendőrök letartóztattak egy asszonyt, a ki a vadászszal bizalmas viszonyban volt. — A fiatal gróf ellen különben már a múlt évben is követtek el merényletet.

— Közigazgatási ülés a megyénéi. Fejérvármegye közigazgatási bizottsága tegnap 10 órakor ülést tartott, melyen báró Fiáth Miklós főispán elnökölt. Az alispáni jelentés felolvasása után Fiegler György plebános fellebbezését tárgyalták. Fiegler ugyanis az alispánhoz fellebbezést nyújtott be a miatt, hogy a virilisták névjegyzékéből őt kihagyták. Az alispán azért utasította el fellebbezését, mert nézete szerint a plébánia után fizetett adót nem lehet kétszeresen számítani. A közigyűlés azonban a plebánost felvette a virilisták névjegyzékébe. A közigazgatási bizottság jelentésében konstatálja, hogy az idei termés közepesnek mondható. Az állategészségügy a múlt hónapban rossz volt. Ezután Pick Gyula dr. interpellálta meg a főjegyzőt, mivel a távollevő alispánt ő helyettesítette. Az interpelláló úgy értesült, hogy a földmívelési miniszter lópatkolási tanfolyamot akar Fejérváron létesíteni, melyet hetenként kétszer, szerdán csütörtökön tartanának. Tekintve azonban, hogy a vidékről is többen szándékoznak a tanfolyamra beiratkozni s így azoknak 6 heten át hetenként kétszer kellene bejourni Fejérvárra, ami sok költséget okozna. Kéri tehát a főjegyzőt, mint az alispán helyettesét, ha lehet intézkedjék, hogy a tanfolyamot két héten át állandóan mindennap tartásuk. A főjegyző megígérte, hogy ily értelemben fog lépéseket tenni. A gyűlés több kevésbé érdekes ügy letárgyalása után d. e. 12 órakor véget ért.

— Zsidóország. Régóta török a fejüket már, egyes vállalkozó szellemű emberek, hogy a zsidókat egy külön zsidó-országba összegyűjtésék. Érdekes, hogy ezek a vállalkozók éppen a zsidóság köréből kerülnek ki, a kiknek lejtóban kellene tudniok, hogy tervük chimera.

Legújában Herzl Tivadar táradozik a zsidó ország megvalósításán, mely hogy mentől hamarabb sikerüljön neki, őszinte szívvel kívánjuk.

— **Menelik hódolata.** Menelik negus a pápa iránti hódolatának jeléül kijelentette, hogy az olasz foglyok felét váltásdíj nélkül szabadon bocsájtja, s csak tíz millió Mária-Teréziai tallért kér a többieknek tartásdíja fejében.

— **Sikkasztó Goldstein Számi.** Fodor (Feldmann) biztosítási ügynököt Kisvárdán több külföldi biztosítási intézet feljelentése folytán a nyirenyházi törvényszék letartóztatta. Fodor nem kevesebb, mint százezer forint elsikkasztásával van vádolva.

— **Megtért szabadkőműves.** Bonetti Darius olasz szabadkőműves visszatért a kath. vallásba s ez alkalommal a következő levelet intézte a nagymesterhez: Tisztelt Uram! A napokban szaktottam az istentelen szabadkőműves szektával és búnbánó szívvel tértem vissza az anyaszentegyház kebelébe, a melyben születtem. Egyszermind ellenmondok azoknak a hamis tanoknak, melyeket éveken át követtem. Midőn évekkkel ezelőtt az istentelen szabadkőműves szövetkezethe léptem, abból a szándékból tettem, hogy az emberiség javára működhettek. De mennyire csalódtam! A szabadkőművesek között nem találtam egyebet, mint a legpiszkosabb önzést, rágalmazást és hitszegést, úgy hogy megundorodtam a szabadkőművesség garázda tettein és e lépésre tökéltém magamat lellem üdvösségére. A katolikus vallás békét, szeretetet, vigasztalást fog szívembe ültetni. Az istentelen szekta azonban, mely nyílt csalásból és gonoszságból él, folyton nyugtalanságban tartott. Kötelességemet teljesítve tehát visszaküldöm a diplomát. Bonetti Darius volt szabadkőműves.

— **Lévay Henrik megkeresztelése.** „Találjátok itt fel boldogságotokat s a siron tul megérdemelt jutalmatokat“. Eme fenkölt óhajtsákkal fejezte be Dr. Zalka János győri püspök a megtért Lévay Henrik és családja megkeresztelése alkalmával hozzájuk intézett beszédét. Méltó szavak egy apostoli férfiú szájában, megérdemelt kívánság egy oly család atya részére, aki a mai hitetlen, közönyös világban keresi az igazságot és miután azt megtalálta nem törődve a gunynyal, megvetéssel, melyekkel volt hitsorsosai részéről bizonyára találkoznia fog, követi lelkiismeretének szózatát, hogy már itt a földön megismerze úgy magának, valamint az Istenről gondjaira bizott családjának az igazi boldogságot, melyet egyedül lelki nyugalom adhat. Lévay Henrik megmutatta példájával, hogy miként kell Izrael fiainak beleolvadniok a magyar nemzetbe. Egyedül a kereszttség az, a mely egy testté, egy nemzeté teheti e haza összes fiait. A kereszttségen kívül nem segít sem emancipáció sem receptió, mert a zsidó, zsidó marad, külön fajt, külön osztályt képezve daczára minden receptiónak és nem fog a nemzetbe olandni, mert kell, hogy Krisztus jövendölésének igazsága mellett bizonyoságot tegyen a világ végetéig. Üdvözljük mi is szívünk egész szeretetével Lévay Henriket és családját mint Krisztusban testvéreinket és szívvel kívánjuk nekik, hogy „találják itt fel boldogságukat s a siron tul megérdemelt jutalmat“. — A keresztelés ünnepélyéről következőket írják lapunknak: Kisteleki Lévay Henrik főndh. tag s az E. M. A. biztosító-társ. v. igazgatója e hó 12-én vette fel nevével s unokaöccsével együtt a szent kereszttséget Zalka János győri püspök kezéből a káplányi kastély kápolnájában. A keresztelési actusnál a püspöknek

Egyed János azenaszihi jegyző, Rnochek Antal és Holényi János esperes-plébánosok segítettek. A kápolna és alkalomból gyönyörű szőnyegekkkel és szebbnél-szebb élő virágokkal volt díszítve; maga az oltár pedig szinte káprázott a számtalan égő gyerta fényétől. A püspök először megkeresztelte Lévay Ferencznek (Lévay Henrik unokaöccsének) ujszülött kis fiát, ki a kereszttségben Tibor és Vilmos nevet kapott. Miután Zalka püspök elvégezte a gyermek keresztelését, Lévay Henriket és nejét részesítette a kereszttség szenttségében, az előbbi Horác és János, az utóbbi Erzsébet és Paula nevet kaptak. A keresztelés után a püspök a jelenlevő papok segédlete mellett szt. misét mondott, melynek végeztével a jelenvoltak a háziur vendégszerető asztalához ültek.

— **Felolvasás Zichy Jenő gróf expediciójáról.** A szegzárdi kaszinó mint tudósítónk írja, július 12-én díszközgyűlést tartotta, melyen Wosinszky Mór esperesplébános Zichy Jenő gróf ázsiai expediciójáról és pedig a Nagy-Magyarig terjedő utrészeiről felolvasást tartott. A felolvasás a nagyszámu közönség lelkesen megélezenzte.

— **Mumia.** A helybeli főgimnázium történelmi muzeuma, — mint laptársunk a „Sz. H.“ írja — értékes és ritka tárggyal gazdagodott a napokban. Dr. Edelmann Sebő, szombathelyi főgim. igazgató, dr. Ruprich Gusztáv, radegundi furdőorvos megbízásából, „egy jól konzervált egész mumiat küldött Pallér Kelemen igazgatónak. Dr. Ruprich G. a helybeli főgimnázium növendéke volt, s a téli idényt délvidékeken, jelesen Afrikában szokta töltetni. A vászonfálisba pólyázott mumia fakoporsóban van, melynek födelén emberalak látható. Érdeklődők az intézeti igazgató engedélyével megtekinthetik.

— **Alagut a Duna alatt.** Két budapesti vállalkozó a főváros tanácsa elé egy részletes tervet terjesztett, mely a Bomba-tér a Báthory-utczával egy a Duna alatti alaguttal kötné össze. A tervet úgy szándékoznak keresztülvinni, hogy a meder fenekén a Duna vizét egy bizonyos vastagságban megfagyasztják, mely által a vízbeszivárgást akadályozná meg. A terv keresztülvitelével a főváros ismét egy olyan fenomenális művel gazdagodnék, mely az egész világon páratlanul áll.

— **Jótekyon plébános.** Kanulják János czimzetes kanonok, berzenczei plébános, ki az usztyei róm. kath. iskola felállítására és a tanítók fizetésének felemelésére 4000 forintos alapítványt tett, a napokban ismét 500 frtot adományozott a nevezett iskola kibővítésére.

— **Egy orosz újságíró Budapestről.** A mult héten Bpsten járt orosz hírlapírók visszatértek országukba s most leírják lapjukba tapasztalataikat. A többek között a szent-pétervári „Novoja Vremja“ kiküldött tudósítója hosszú czikkben foglalkozik Budapestről. Egyebek közt ezeket is írja: „Ha amerikai várost akartok látni és nem akartok messze Amerikába utazni, jertek Budapestre; ha a tudománynak és az újabb technikának az életben való alkalmazását akartok látni, jertek Bpstre; ha szép épületeket, gyönyörű utczákat akartok látni és megakartok tanulni építésüket, csak jertek Bpstre. Nem kell Berlinbe, Bécsbe vagy Párisba utaznotok, hanem csak ide Budapestre. Itt van a világ első parlamentje, olyan épület, a mely mellett eltörpül a Bourbon-palota. Megvan Budapest az életnek árnyoldala is. Ha a zsidót teljes szentelenségében és teljes kéjittasságában akarod látni, akkor is Budapestre jöjj. No de erről később szölok.“

— **Tankötelesek Herczogfalván.** Tudósítónk értesít, hogy az ottani községi előljáróság nemrég fejezte be a tankötelesek összeírását, a miből a következő eredmény tűnik ki. Összeíratott összesen a község belterületén és hozzá tartozó pusztákon 1842 ovodai és tanköteles gyermek. Az 1842 gyermek közül ovoda köteles azaz 3—5 éves 318 gyermek; vallásra róm. kath. 312, evang. ref. 1, ág. hitv. 1, izraelita 4, összesen 318. Minden napi iskolás az 1842 összeírt gyermek közül 1060, és pedig vallásuk szerint; róm. kath. 1035, ev. ref. 12, ág. hitv. 3, izraelita 10, összes 1060. Ezen mindennapi iskolákon kívül, kik 6—11 évesek, összeíratott még az ismétlő tankötelesek azaz 12—14 éves gyermekek, kiknek száma összesen 464. Ezek között vallásra nézve róm. kath. 453, ev. ref. 2, ág. hitv. 4, izraelita 5, összes 464. Az összeírt gyermekek mintegy 504-nek kivételével, kik német nyelvet is beszélnek magyar nemzetiségű. Az összeírt tankötelesek a következő iskolákban nyertek oktatást: Herczogfalva községben, Málykut, Nagy-Venyin, Előszállás, Nagykarácsony és Györgyszállás pusztákon, hol egy-egy tanító működik, a községben pedig 5 tanító és pedig egy főtanító és 4 segédtanító működik.

— **A hittanárok országos gyűlése.** A középiskolai kath. hittanárok jövő hónap 21-én a fővárosban a biroros hercegprímás által Bognár István a budapesti tudományos egyetem rectorának elnöklete alatt országos gyűlést fognak tartani. A gyűlésen nyolcz előadó fog különböző tárgyakról felolvasást tartani. Az előadók: Mary Engelbert dr. pannonhalmi bencés, Buda y Gerő zombori, Pokorny Emánnel budapesti, Szentkirályi Zsigmond kassai, Bécsy Márton kaposvári, Komárik István kalocsai és Kalocsay Alán fejférvári cisterciata hittanár a hitoktatók és hittanárok országos egyesületéről fog tartani felolvasást.

— **Tömeges áttérés.** Szerb-Bika községben mozgalom indult meg, hogy a gör. kel. vallásról a görög kath. vallásra térjen át az egész község. Az okot reá állítolag az ottani pápa botrányos viselkedése szolgálhatta.

— **Összedölt torony.** Hiripen, Szatmár közelében egy most épülő gör. kath. templom tornya összedült s több munkást maga alá temetett. A munkások közül négy meghalt tizen-négy pedig súlyosan megsebesült.

— **A székesfejevári iparos ifjuság önképzőköre** f. hó 19-én saját helyiségében, mükedvelői színelőadást rendez. Színre kerül: „Az érdemkereszt és Jakab ur családása“ című egy felvonásos szindarab és „Se pénz, se posztó“ cz. magánjelenet. A belépti-díj a színelőadásra 30 kr. Augusztus 2-án pedig a nevezett ifjuság önképzőköre a Glatz-féle kerthelyiségben z ártkörű tánczfűzést rendez, mely különféle tárgyak kisorsolásával lesz egybekötve. Egy sorsjegy ára 10 kr.

— **A törvényszék ítéletei.** Kálozi születésű Schneider Lajost a bpesti törvényszék lopás vétsége miatt 2 hónapi börtönrre ítélte. Ráczalmási születésű Jankovics Gyulát pedig csalás vétsége miatt ugyancsak 2 hónapi börtönrre ítélte.

— **Vizbefult fia.** Loki András kisapostagi lakos János nevű fia ló-usztatás közben a Dunába fult, s holttestét a Dunaföldvári halászok fogták ki.

A síófoki lóversenyek.

Holnap kezdődik meg Síófokon az urlovak szövetségének két napos cempaene, melyet július 15-én és 19-én tartanak meg.

A versenyek iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, mert azoknival, hogy sokkal jobb klasszis lovak futnak, mint az elmúlt évben, még az időjárás is nagyon kedvezőnek ígérkezik.

Az idei versenyek különben néhány új istállóval is szaporították a versenyzők számát.

A bizottság mindkét verseny napra a következőképp alakult meg. **Verseny-igazgató:** J a n k o v i c h - B e s a n G y u l a, D é r y J e n ő, B r u k e y I s t v á n. **Bíró:** Inkey Antal. **Verseny-titkár és másszó:** Dr. Magyar László. **Totálisateur-vezető:** K. Császár Ferenc. **Indító:** Freyer Emil. **Pályorvos:** Dr. Balassa István.

Első nap.

Csütörtök július 15-én.

I. Síófoki díj. 1000 korona a győztesnek, adva a Síófok-Balaton fűrdő-részvénytársaság által, 200 korona a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. kb. 1600 m. 36 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 kor. értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 kor., további 20 kor. az indulóktól. Teher 36 66kg., 46 és id. 70½/kg. Minden 400 korona ösznyeremény után lkg. több halmozva 7kg.-ig.

II. Somogy megyei Akadályverseny. — Tiszteletdíj 400 kor. értékben és 1000 korona a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 4000 m. 46 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 kor. értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 15 korona, további 30 korona az indulóktól. Teher 46 66kg., 56 70½/kg., 66 és id. 72½/kg. Minden 400 kor. ösznyereményért lkg. több halmozva 7kg.-ig.

III. Keszthelyi díj. Gátverseny handicap. — 1200 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 2400 m. 46 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 kor., további 20 korona a július 9-ike után állva maradtaktól és még további 10 korona az indulóktól. A teherkölés július 5. utáni verseny nyaró-jére 4kg. több.

IV. Eladók akadályversenye. 1200 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 3200 m. 46 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 kor. értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 kor., további 20 korona az indulóktól. Teher 46 73kg., 56 78½/kg., 66 és id. 80½/kg. — A győztes 4000 koronáért árverés után eladó, ha 2500 koronáért 3kg., ha 1000 koronáért, 7 kg. eng. 56 vagy id. nyeretleneknek ezenkívül 3kg. eng.

V. Eladók versenye. 1000 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 1200 m. 36 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 kor. értékű versenyt nem nyertek.

VI. Boglári handicap. 1000 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 1600 m. 36 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 kor. ért. versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 kor. további 20 kor. a jul. 9. után állva maradtaktól és még további 10 kor. az indulóktól. Teherkölés július 5. utáni verseny nyarójére 4kg. több.

Második nap.

Vasárnap július 19-én.

I. Fűrdő díj 1000 korona, adva a m. kir. földmívelési miniszterium által a győztesnek 200 kor. a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. kb. 2000 m. 36 és id. lovak számára, melyek 1895-96. évben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 korona, további 20 korona az indulóktól. Teher 36 70kg., 46 75½/kg., 56 és id. 78kg., 66 nyeretleneknek 3kg., 46 és id. nyeretleneknek 7kg. engedve.

II. Fejérmegyei akadályverseny. Handicap. Tiszteletdíj 400 korona értékben és 1000 korona a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. 4900m 46 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 korona, további 20 korona a július 9. után állva maradtaktól és még további 10 korona az indulóktól. Teherkölés július 5. utáni verseny nyarójére 4kg. több.

III. Eladók gátversenye. 1000 korona a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 2400m 46 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 kor. további 20 korona az indulóktól. Teher 46 72kg., 56 76½/kg., 66 és id. 78kg. A győztes 3000 koronáért árverés után eladó, ha 2000 koronáért 3kg., ha 1000 koronáért 7kg. eng.

IV. Budacsanyi díj, gátverseny. 1200 kor. a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 korona a harmadiknak. Táv. kb. 2400m 46 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 korona, további 20 korona az indulóktól. Teher 46 66kg., 56 69½/kg., 66 és id. 71kg. Minden 400 korona ösznyeremény után lkg. több, halmozva 7kg.-ig.

V. Tihanyi handicap. 1200 korona a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 2400m. 36 és id. lovak számára, melyek 1895-96. évben 1800 korona értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 korona, további 20 korona a július 9-én állva maradtaktól és még további 10 korona az indulóktól. Teherkölés július 5. utáni verseny nyarójére 4kg. több.

VI. Balaton-díj. 1000 korona, adva a Síófok-Balaton fűrdő-részvénytársaság által a győztesnek, 200 kor. a másodiknak, 100 kor. a harmadiknak. Táv. kb. 1600m. 36 és id. lovak számára, melyek 1895-96-ban 1800 korona értékű, sem három egyenként 900 korona értékű versenyt nem nyertek. Beiratai díj 10 korona, további 20 korona az indulóktól. Teher 36 68kg., 46 és id. 73½/kg. Legalább 900 korona értékű verseny nyarójére 3kg. két helyére 7kg. több. Nyeretleneknek, ha 36 3kg., ha 46 v. id. 7kg. eng.

Helysarak: Első hely 3 frt. Második hely 1 frt. Harmadik hely 20 kr. Gyermekek: első hely 1 frt., második hely 30 kr. Július 16-án és 19-én Budapestről a déli vasúti indóházból különvonat indul: Menetrend: Oda: Budapestről indul déli 1 óra, Martonvásárról 1 ó. 43 p., Székesfehérvárról 2 ó. 30 p., Siófokra érk. d. 8 ó. 25 p. Vissza: Siófokról indul esti 8 ó. 42 p. Székesfehérvárra érk. 9 ó. 44 p. Martonvásárra 10 ó. 32 p. Budapestre 11 ó. 25 p. Az urlovak szövetsége által kibocsátott, de a déli vasút pénztára által árusított, a versenyári belépésre jogosító menet-téti jegyek ára: Budapest-Siófok és vissza I. o. 10 frt., II. o. 8 frt., III. o. 5 frt. Martonvásár-Siófok és vissza I. o. 8 frt., II. o. 6 frt., III. o. 4 frt. Székesfehérvár-Siófok és vissza I. o. 6 frt., II. o. 5 frt., III. o. 3 frt. A visszautazás július 21-ét bezárólag bármely gyors és személyvonattal történhetik. — A július 16. és 19-iki lóversenyek alkalmából a rendes meneteken kívül a következő külön hajók közlekednek: Tour: Almádiból ind. d. u. 12 ó. 45 p. Balatonfűrdőre 2 ó., Siófokra érk. 3 órakor. Retour: Siófokról indul esti 8 ó. 15 p. Balatonfűrdőre érk. 9 ó. 30 p. Almádira 10 ó. 30 p. A versenyáren tribune, totálisateur, csigányzene és vendéglő.

Törvéyszék.

A keresztény sajtó üldözése. Semmi nem bizonyítja jobban a mai kormányhatalom keresztényellenes törekvéseit, mint a budapesti királyi főügyész működése. A hírhedt Goldstein Számi naptár ellen indított sajtópört Hammersberg lovag ur, a kormány legújabbban kirendelt főügyésze megszüntette, de sajtópört indított újjában a „Fejérmegyei Napló” 1895. évi december 13-iki számában megjelent „Zsaroló anyakönyvvezetők” című cikkért, a melyért Bonitz Ferenc, a lap azidőbeni szerkesztője vállalta el a felelősséget. Ugyancsak sajtópört indított a „Christliches Volksblatt” előfizetési felhívása miatt, a melyért szintén Bonitz Ferencet állítattja esküdtszék elé. Sajtópört indított ez a jeles uriember Janda József budapest-józsefvárosi káplán ellen egy fordítása miatt is. Ez különben csak bevezetése a lovag ur működésének, a kit hihetőleg valamelyik szabadkőműves páholyból rendelték ki az ügyészség élére.

Irodalom és Művészet.

Hittudományi Folyóirat, szerkeszti Dr. Kiss János. A folyó évi III. füzet most jelent meg nagy tudomány s érdekes cikkekkal: A Fiu istenségének hitkeiklyéről. Huttkey Lipót. — A szeplőtelen fogantatás és a Szentírás. Sztröiny Antal. — A keresztény házassági jog alapja a római jogban. Bíró Dezső. — A lelkiismereti szabadság. Dr. Acsey Antal. — Fejlődik-e a keresztény ethika? Zubriczky Aladár. — Francia egyházi szónokok. Kudpra János. — A papi nevelés és oktatás kérdéséhez. Dr. Szentcs. Anzelm. — A papképzés reformjához. Hölzky Károly. — A „Hittudom. Folyóirat” előkelő könyvtárakban. — Rövid közlemények, kérdések és feleletek. — A Szentírásban a héber Alma csakonyan Virgo-t jelent-e? Dr. Szalay Hubert. — Pályázati értesítés. — Irodalmi értesítő. — A kitűnően szerkesztett s minden művelte keresztény által élvezhető folyóirat előfizetési ára egy évre 5 frt; megjelen 4-szer egy évben. Megrendelhető Dr. Kiss Jánosnál, Budapest, IV. Királyi Pál utca 13. sz.

Kereskedelmi iskoláink és Tanáraik a Millenium Esztendejében. A Keresk. Szakiskolai Tanárok Orsz. Egyesülete megbízásából írta Dr. Schachk Béla. Budapest, Lampel R. bizománya. 260 lap. Árak köztve 1 frt 50 kr. Kereskedelmi iskoláink zürzavaros, forrongó állapotában szükség volt így könyvre, mely felderíti keresk. szakoktatásunk múltját s minden részletével egyetemben pontosan rajzolja a jelen helyzetet. Négy főfejezetre oszlik a keresk. iskolák fajai szerint. Az első a felső keresk. iskolákkal, a második rész a felsőbb szaktanfolyamokkal, a harmadik a női keresk. tanfolyamokkal foglalkozik, az utolsó fejezet a kereskedő tanoncziskoláknak van szentelve. Ajánljuk ez igen csinosan kiállított könyvet nemcsak a keresk. iskolák tanárainak, hanem a gyakorlati kereskedelem embereinek és a szülőknek is a kik fiaikat keresk. iskolába járatják.

Keresztény elbeszélő könyvtár czimene életrevaló kath. irodalmi vállalat indult meg. 1. szám: „Beatus barlangja.” Ára 40 kr. 2. sz.: „Az iroszági kunyhó.” Ára 25 kr. 3. szám: „Vincze és Paula” két hónap múlva jelenik meg. Ára 10 kr. Etiam erga sacra. Mindannyi érdekes és vonzó elbeszélése. Előfizetések e czimre küldendők: Tiszteendő Sztröiny Antal káplán urnak Békés-Szt. András.

Magyarország Ezredéve. Két szegedi hírlapíró: Szmolényi Nándor és Liptai Károly a „Szegedi Híradó” belmunkatársai nagy irodalmi és történeti munka elkészítésére vállalkoztak. Atézve az ezredéves ünnep fenéséges voltát, eltökélték, hogy „Magyarország Ezredéve” czimmel megírják az ezredéves ünnep egész történetét. Képet adnak az utókornak a magyar királyi és királyi család, a magyar nemzet, a törvényhatóságok, iskolák, egyházak, testületek, ipar, mezőgazdaság, kereskedelem, tudomány, irodalom, művészet, zene stb. ezredéves ünnepléséről.

Santa Lucia bájos olasz dal, — melyet az oly népszerűsége vergődött olasz népének „Konstantinápoly”-ban naponta előadnak — az egyik zeneszáma a kedvelt „Zenélő Magyarországot” zongora zenemű-folyóirat július 15-iki XIV. számának, mely ezenkívül még három szép zeneművet tartalmaz, egy évnegyedi előfizetési ára 1 frt. Előfizetheti a „Zenélő Magyarországot” kiadóhivatalában, Budapest, VI. Csengeri-utca 62., honnan mutatványszámot bárki kérhet.

Közgazdaság.

Érdekpolitika.

(K. Ö.) A szabadelviség büvészkonnyájában azt a tervet főzték ki, hogy a néppárt és az agráriusok gazdasági mozgalmát legelőrebben úgy lehet ellensúlyozni, ha liberális agrár-programmot bocsátva a szabadelvű jelöltek rendelkezésére, ezek képességek arányában dolgozzák meg az a jámbor publikumot, mely elég naiv azt hinni, hogy a szabadelviség sajtó legzűkebb körü érdekében kívül más, a közjóra irányuló érdeket is ismer. Vajmi keveset törődött eddig a szabadelviség az ország agrár érdekeivel. A gazdasági jogos panaszok süket fülekre találtak a kormánytól és a szabadelvű párttól; a paraszttulajtosok ezreinek pusztulása, a választott nép zsarolása következtében idegenbe fűzött magyarnak panaszoló szava nem igen tudta nyugalmából megzavarni azt a szűkkörű érdepsportot, mely a börtén, részvételtárlatokban és vállalatokban számítottatja le hazafiságát.

Most egyszerre szörnyű mód kezd érdeklődni a szabadelvű kormány az ország gazdasági érdekei iránt és beismerve a válság létezését, eget-földet ígér a válság elhárítására, egyuttal kiönti epéjét a néppártra és agráriusokra, mivel — szerinte — ezeknek az akciója — gyengén szólva — csak svindli. Mi okozta a szabadelvű táborban ezt a változást, mely az agrár-érdekek védelmét látszik czélul kitűzni? Belátták valahára közgazdasági politika általuk

képviselet és irányított elveinek tarthatatlanságát; belátták valahára merkantil gazdasági politikának a mezőgazdaságra és egész közgazdasági épületünkre veszedelmes irányát? Szó sincs róla! Veszedelemben a husos fazék, veszedelemben a radikális szabadelvűség, melyre a legönösebb érdekpolitika rendszerét építette a szabadelvűség. Azért jajgatnak, azért szitkozódznak, guny tárgyává téve a legszentebbet, és a hazafiatlanság vádjával illetve a legönzetlenebbek ténykedését.

Már régen halljuk azt a semmitmondó vádat, hogy a gazdaosztály érdekeit felkaroló gazdasági politika érdekpolitikánál nem egyéb. Nem akarunk ezuttal a szabadelvűségnek azzal a felvilágosítással szolgálni, hogy minden politika érdekpolitika. Mert minden politikai irány bizonyos pártnak, osztálynak érdekeit szolgálja. Csak azt akarjuk kiemelni, hogy az agrármozgalom a földmivelés érdekeit szolgálva, bizonyára érdekpolitikát követ, csak hogy a legtisztábbat, mit Magyarországon gyakorlati politikus csak követhet, mert annyira összeforrt az ország gazdasági létével a földmivelés érdeke. A szabadelvűek esze nagyon rövid, mert különben emlékeznének arra, hogy Darányi márczius végén expozéjában azt mondta: „meg kell értetni mindenkiel, hogy ebben az országban másképp, mint a földmivélést és ennek érdekeit támogatva, senki sem boldogulhat.” Nos tehát, mikor mi a gazdaosztály érdekeit helyezük előtérbe, nem tesszük mást, mint szolgálunk a közérdeket, melyet oly gazdasági irány követésében látunk biztosítottak, mely a földmivelés virulását helyezi minden fölé.

Erre pedig a szabadelvű párt és kormány nem képes. Annyira össze van forva létérdéke a szatóc-politika elveivel, a bürze prosperálásával, a pénzmatadorok hatalmával, hogy ezekkel szakítva önmagára mondaná ki a halálos ítéletet. A hatalom birtoklása pedig édes. Hiábavaló tehát minden erőlködése. A szabadelvűség a merkantil politikával él és bukik, de agrár politikát abban az értelemben, melyben mi azt vesszük sohasem fog csinálhatni. Kiszajátíthatja, a minthogy kiszajátította az egyház-

politikát, a kuriai bíraskodást s más egyebet, használhatja jelszónak, de az agrár-kérdést a gazdaosztály előnyére és a közérdek biztosítása szempontjából meg nem adhatja. Ide első sorban függetlenség, másodsor erős nemzeti érzés kell, mindkettőt pedig hiába keressük a szabadelvű táborban. Hogy mennyire szolgálja a szabadelvű intézmény a mozgó töké érdekeit, és mennyire nagyobbította a gazdaosztály terheit, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy az annyira feldicsért tőkeszaporodás dacára a tőkekamatadó 1880—1891-ig 3,64 millió frtről csak 4 millió frtra emelkedett, ellenben a földadó, mely 1867-ben 22 millió frt volt, 1896-ban már 36 millióra emelkedett.

Ide vezetett a szabadelvűség által követett érdekpolitika. Ettől akarjuk megtisztítani az országot, hogy helyét a közkormányzat minden ágában a közérdekre irányuló önzetlen törekvés váltsa fel.

VASUTI ÚJ MENETREND.

— Érvényes 1896. június 1-től. —

Budapest—Székesfejérvár—N.-Kanizsa.

indul	érkezik	indul	érkezik
Gyorsv.: 7:00 reg	8:30 d.e.	8:40 d.e.	11:45 d.e.
Szem.v.: 7:10 reg	9:16 d.e.	9:26 d.e.	1:39 d.u.
Vegy.v.: 11:50 reg	3:16 d.u.	—	—
Szem.v.: 4:50 d.u.	6:35 d.u.	6:46 d.u.	7:52 d.u.*
Vegy.v.: 2:25 d.u.	4:27 d.u.	4:33 d.u.	8:55 este
Gyorsv.: 7:45 este	9:11 este	9:18 este	12:10 éjjel
Szem.v.: 9:25 este	11:33 este	11:43 este	3:52 éjjel

N.-Kanizsa—Székesfejérvár—Budapest.

indul	érkezik	indul	érkezik
Szem.v.: 12:15 éjjel	4:16 reg.	4:24 reg.	6:29 d.e.
Vegy.v.: —	—	6:15 reg.	8:25 d.e.
Gyorsv.: 5:47 reg.	8:39 reg.	8:49 reg.	10:10 d.e.
Vegy.v.: 10:00 d.e.	2:10 d.u.	2:35 d.u.	4:31 d.u.
Szem.v.: 2:00 d.u.	6:00 d.u.	6:08 este	8:12 este
Gyorsv.: 5:06 d.u.	8:00 este	8:15 este	9:40 este
Sz. v.: 8:42** d.u.	9:39 este	9:49 este	11:25 este

indul	érkezik	indul	érkezik
Szem.v.: 5:20 d.e.	8:03 d.e.	4:19 reg.	6:— d.e.
" " 9:34 d.e.	10:52 d.e.	7:08 reg.	8:34 d.e.
" " 1— d.u.	2:33 d.u.	4:43 d.u.	5:53 d.u.
" " 9:27 este	11— este	7:19 este	10:09 este

* Csak Siófokig közlekedik.
** Siófokról indul.
A Veszprémből este 7:19-kor induló vonat csak vasárnap, ünnepnap és csütörtökön közlekedik.

A Balaton-tavi gőzhajózási részv. területén menetrendje.

Siófok-Balatonfüred-Almádi-Kenesese és vissza.				
Siófok	9:50,	12—,	8:15,	6:15
Balatonfüred	10:45,	1:20,	9:30,	7:15
Alsó-Eörs*	—	2—,	—	—
Almádi	—	2:20,	10:30,	—

Boglár-Révfülpöc-Badacsony és vissza.				
Boglár	12:15,	3:30,	7:20,	10:35
Révfülpöc	12:50,	4—,	7:50,	11—
Badacsony	1:40,	5—,	—	—

Siófok-B.-Füred-Boglár-Révfülpöc-Badacsony-Keszthely és vissza.

Siófok minden pént.	5—,	5:40,	szerd. 5—,	csüt. —
B.-Füred	6—,	6:50,	6:20,	—
Boglár	—	9:5,	8:30,	—
Révfülpöc	8:20,	9:35,	9—,	7:55
Badacsony	—	10:30,	9:55,	8:50
Keszthely	—	12:10,	11:40,	10:35

Minden pént. és szomb., minden szerd.

Keszthely	6—,	—	4—
Badacsony	7:45,	—	5:45
Révfülpöc	8:30,	—	6:40
Boglár	9—,	—	7:10
B.-Füred	11:15,	—	9:25
Siófok	12:15,	—	10:25

* Feltételes megállás csónak kiszállással jul. és aug. Kenesére jul. 1-től fogva közlekedik a hajó.

Hirdetések

a „Fejermegyei Napló“ részére
felvétetnek kiadóhivatalunkban (Székes-
fejérvárott Szent István-tér 1. szám alatt)
jutányos árért.